

Danuta Mastalska

Maryja w katechezie

Salvatoris Mater 1/1, 344-345

1999

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Kuria Metropolitalna w Krakowie wydała 4 książeczki - materiały stanowiące pomoce do owocnego przeżycia nawiedzenia Obrazu Matki Bożej Jasnogórskiej w archidiecezji krakowskiej*. Nawiedzenie to (rozpoczęte 4 X br. w Wadowicach) jest pomyślane jako przygotowanie do Jubileuszu dwutysiąclecia chrześcijaństwa i tysiąclecia Kościoła Krakowskiego.

Jedną z czterech wspomnianych książeczek to *Materiały katechetyczne*. Choć ich treść została skorelowana z tematem nawiedzenia, mogą być przydatne w katechezach maryjnych nie tylko w związku z nawiedzeniem.

Materiały zawierają propozycje katechez dla klas szkoły podstawowej i średniej.

Katechezy składają się z różnych form prowadzenia zajęć lekcyjnych, dzięki czemu są żywe i powinny budzić zainteresowanie uczniów.

Ich główną wartość stanowi przybliżanie uczniom (w ich konkretnych sytuacjach życiowych) Maryi jako Wzoru.

Danuta Mastalska

Maryja w katechezie

SALVATORIS MATER
1 (1999) nr 1, 344-345

Niemniej, nie brak i pewnych potknięć. Do takich należy wypowiedź s. R. Zając, która twierdzi, że *złota aureola na głowie Maryi i Pana Jezusa oznaczają na tej ikonie Bóstwo. Mówią, że Jezus i Maryja są ogarnięci przez Boga Ojca* (s. 47). Jest to rewelacyjne odkrycie bóstwa Maryi (!!!). Co też właściwie znaczy, że *Jezus i Maryja są ogarnięci przez Boga Ojca?*

I czy Oboje są w takim samym stopniu ogarnięci skoro Ich aureole to samo znaczą (w dodatku aureola Maryi jest większa - co uczeń na pewno zauważy)? Jaki wniosek wyciągną dzieci z tych zdań? Zostały one w dodatku podane bez dalszego wyjaśnienia.

W następnym odkryciu odnoszącym się do ikony Matki Boskiej Częstochowskiej s. R. Zając twierdzi, że Pan Jezus gestem prawej dłoni wskazuje na Maryję (s. 48). Jest to zupełnie dowolne tłumaczenie, nieliczące się z ikonograficzną wymową Obrazu. Obraz

* „Oto Matka Twoja”. Nawiedzenie Obrazu Matki Bożej Jasnogórskiej w Archidiecezji Krakowskiej 1998-2000, Wyd. św. Stanisława BM Archidiecezji Krakowskiej, Kraków 1998, *Modlitewnik rodzinny*, ss. 150.

- „Oto Matka Twoja”..., *Podręcznik liturgiczny*, ss. 111.

- „Oto Matka Twoja”..., *Podręcznik dla duszpasterzy, osób zakonnych i świeckich współpracujących w duszpasterstwie*, ss. 80.

- „Oto Matka Twoja”..., *Materiały katechetyczne*, ss. 102.

Matki Bożej Częstochowskiej należy do typu ikonograficznego, w którym Maryja jest nazywana *Hodegetrią*, czyli wskazującą Drogę (Chrystusa) - to Maryja wskazuje na Chrystusa a nie na odwrót. Chociaż gest Maryi na Obrazie nie jest wyraźny. Może on oznaczać zarówno gest modlitewny, jak i wskazujący na Chrystusa. Z kolei Chrystus unosi prawicę w geście błogosławienia (a nie wskazywania na Maryję), co oznacza Jego Boski Majestat.

Takie są kanony ikonograficzne odnoszące się do przedstawień *Hodegetrii*. Mówiąc o ikonach należy znać ich teologię, a nie poddawać się wyobraźni.

Także s. K. Szumal odkrywa, że Maryja przeżywała obawy (w drodze do Ain-Karim), jak przyjmie Ją Elżbieta (s. 36). I znów gra wyobraźni wypaczającej prawdziwy obraz przeżyć Maryi związanych z nawiedzeniem św. Elżbiety, a opisanych przez św. Łukasza.

Z kolei ks. Z. Ziębie tytuł Maryi *Arka Przymierza* kojarzy się w znacznym stopniu ze skrzyniami pełnymi skarbów, ukrytymi w tajemniczych miejscach (s.78-79). Maryja została nazwana *Arką Przymierza* nie dlatego, że jest *skrzynią przechowującą i udzielającą poszukiwanego przez Kościół skarbu* (s. 79), ale ze względu na to, że jest *Skrzynią (Arką) Przymierza* - akcent pada na przymierze, a nie na skarb. Tytuł *Arka Przymierza* funkcjonuje w relacji do Przymierza, nie zaś do rozdawnictwa *skarbów* w Kościele. I należało raczej od początku trzymać się wątku przymierza, niż intrygować młodzież skarbem ukrytym na dnie oceanu, w pieczarach, jaskiniach czy w *skrzyni Przymierza*. To mogło wprowadzić uczniom zamęt w rozumienie nauki o Przymierzu.

Mimo wspomnianych niedociągnięć warto zapoznać się z propozycjami katechez *Materiałów katechetycznych* i (choć w sposób krytyczny) skorzystać z nich.